

๑. เรื่อง การประเมิน(ทดสอบ)หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน

๒. ชื่อ-นามสกุล นายธานินทร์ อ่อนนุชมงคล

๓. ชื่อหน่วยงาน กลุ่มสร้างเสริมศักยภาพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๔. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพคนพิการ ประเภทความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายในช่วงวัยทำงาน อายุระหว่าง ๑๕ -๕๕ ปี โดยเนื้อหาในหลักสูตร ประกอบด้วยหลักการส่งเสริมสุขภาพ ๓๐ ๒๘ ๑๗ ๑๓ ได้แก่ ด้านอาหาร อารมณ์ ออกกำลังกาย การไม่ดื่มแอลกอฮอล์ การไม่สูบบุหรี่ การดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน และการนอนหลับอย่างมีคุณภาพ รวมจำนวนการเรียนการสอนทั้งสิ้น ๑๓ ชั่วโมง (๑๓ ชั่วโมงสุขภาพดี มีไว้ใช้) ซึ่งหลังการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และ ความสำเร็จของการใช้หลักสูตร สำหรับเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมิน (ทดสอบ) หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ต่อไป

๖. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

มุ่งเน้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ (Intervention Activities) ที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมที่สังเกต และในการทดลองนี้จะไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายนอก ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมที่สนใจนั้นได้ครบทุกปัจจัย รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง เป็นแบบ Case Studies เป็นรูปแบบที่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการสุ่มและไม่มีการควบคุมจะใช้ศึกษาใน สถานการณ์ที่ต้องการข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจเฉพาะกลุ่มคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน

๑.การทดสอบหลักสูตรครั้งที่ ๑ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรียนรู้เนื้อหาและลงมือปฏิบัติเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงานที่มีเนื้อหา ๗ ด้าน ได้แก่ ๑).ด้านการประเมินสุขภาวะเบื้องต้นด้วยตนเอง ๒).ด้านโภชนาการ ๓).ด้านการเคลื่อนไหวออกกำลังกาย ๔).ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ๕).ด้านการไม่สูบบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ๖).ด้านการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน ๗).ด้านการนอน

กลุ่มตัวอย่างคือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน อายุระหว่าง ๑๕ – ๕๕ ปี จำนวน ๓๕ คน ณ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ จังหวัดชลบุรี คัดเลือกโดยวิธีการเจาะจง (Purposive sampling) และมีการประเมินผู้เรียนตามหลักสูตรทั้ง ๗ ด้าน ประกอบด้วย ๑).การประเมินความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) ๒).การประเมินทักษะกระบวนการ (Practice) ๓).การประเมินด้านคุณลักษณะ (Attitude)

๔).แบบประเมิน ความรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน

๒.ทดสอบหลักสูตรครั้งที่ ๒ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรียนรู้เนื้อหาและลงมือปฏิบัติเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงานที่มีเนื้อหา ๗ ด้าน ได้แก่ ๑).ด้านการประเมินสุขภาวะเบื้องต้นด้วยตนเอง ๒).ด้านโภชนาการ ๓).ด้านการเคลื่อนไหว ออกกำลังกาย ๔).ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ๕).ด้านการไม่สูบบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ๖).ด้านการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน ๗).ด้านการนอน

กลุ่มตัวอย่างคือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน อายุระหว่าง ๑๕ - ๕๙ ปี จำนวน ๓๕ คน ณ จังหวัดนนทบุรี คัดเลือกโดยวิธีการเจาะจง (Purposive sampling) และมีการทดสอบหลักสูตรมีการประเมินผู้เรียนตามหลักสูตรทั้ง ๗ ด้าน ประกอบด้วย ๑).การประเมินความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) ๒).การประเมินทักษะกระบวนการ (Practice) ๓).การประเมินด้านคุณลักษณะ (Attitude) ๔).แบบประเมิน ความรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน

๗. สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินหลักสูตร

จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ ก่อนอบรมและหลังอบรมโดยใช้หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน ๑๐ ข้อ ที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จากผลการทดสอบพบว่าหลังการอบรมโดยใช้หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ผู้เข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนอบรมโดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังอบรม ๘.๖๔ ($\bar{X} = 8.64$) และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนอบรม ๕.๑๑ ($\bar{X} = 5.11$) แสดงว่าการอบรมโดยใช้หลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงาน ช่วยส่งเสริมให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายวัยทำงานมีความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองเพิ่มมากขึ้น และผลวิเคราะห์ความพึงพอใจและการนำไปใช้ พบว่า ความพึงพอใจในหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐ และระดับมากจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ความน่าสนใจของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๕ ระดับมาก จำนวน ๔๗คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๕ หลักสูตรฯ ตรงกับความต้องการในการใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ ระดับมาก จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๗ และระดับปานกลาง จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๖ การได้รับความรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๖ ระดับมาก จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔๓ และระดับปานกลาง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๑ ความเหมาะสมของเวลาที่กำหนดในหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗๑ ระดับมาก จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๕ และระดับปานกลาง จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๑ ประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒๙ ระดับมาก จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๖ และระดับปานกลาง จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๕

๘. ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพคนพิการให้ครอบคลุมทุกประเภท ความพิการและทุกกลุ่มวัย

๙. ช่องทางการเผยแพร่

เว็บไซต์สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย